

**Vendor lock-in –
Únik a předcházení
příloha
Krokář – textová část**

OBSAH

1	OBSAH	2
2	KROKÁŘ.....	3
2.1	Návod k použití Krokáře	3
2.2	Popisy os a kategorií.....	3
2.3	Jak začít s použitím Krokáře	7
2.4	KATALOG NÁSTROJŮ.....	7
2.4.1	Věcné nástroje	7
2.4.2	Způsob poskytnutí prerekvizity	8
2.4.3	Čas použití	9
2.4.4	Právní nástroje pro zajištění	9
2.5	Variantní řešení.....	10

KROKÁŘ

Návod k použití Krokáře

Cílem Krokáře je poskytnout v systematizované a strukturované podobě možná řešení úniku z VLI. Krokář je tabulka opatření, spolu s grafickým schématem, v nichž jsou uvedeny kategorie opatření pro únik z VLI. Grafické schéma se skládá z kartézských os X (vodorovná) a Y (svislá). Vodorovná osa X zahrnuje potenciální technické možnosti rozvoje SW/IS, existující na trhu (objektivní pohled), svislá osa Y zahrnuje „dovolení“ těchto možností vůči vendorovi, tj. co je vendor ochoten poskytnout (subjektivní pohled).

Popisy os a kategorií

MOŽNOSTI SYSTÉMU (podmínky pro akce) – též „možnosti SW/IS“ osa X prezentuje, jaké možnosti má zadavatel „k dispozici“. Tyto možnosti vycházejí z objektivního stavu trhu a míry poznání v oblasti ICT, SW a informačních systémů. Je rozděleno do následujících kategorií.

- Přístupnost dat: zadavateli jsou přístupná data v SW/IS, je mu známa jejich struktura a dokáže je samostatně vytěžovat i do nich zapisovat, vendor je ochoten je zmigrovat.
- Předávání dat: základní úroveň exportu dat ve smyslu schopnosti SW/IS základním způsobem exportovat data (např. konektorem, pravidelný export do souboru, do společné databáze apod.) pro umožnění alespoň jednostranného sdílení dat
- API: možnost užívat API systému pro zajištění oboustranné datové komunikace s jinými SW/IS
- Možnost měnit: úplné podklady k SW/IS technické (zdrojový kód s potřebnými popisy, popisy dat a veškerá potřebná dokumentace) i právní (neomezená práva užívat a měnit SW/IS).

Apriori lze předpokládat, že čím jsou možnosti SW/IS vyšší, tím je vyšší i potenciál hospodářské soutěže, jelikož roste počet dodavatelů, kteří jsou schopni se na stávající SW/IS vendorovi napojit.

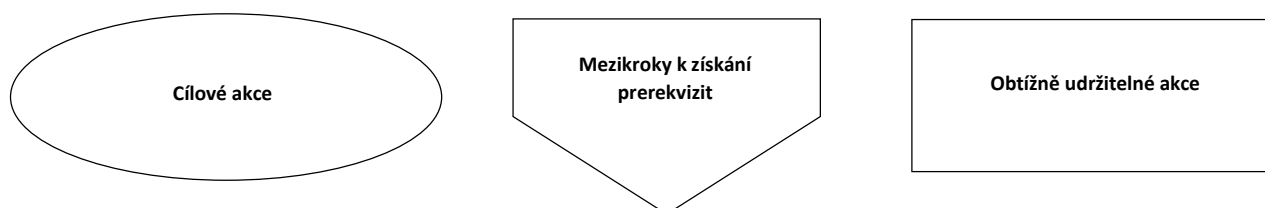
ZAJIŠTĚNÍ KOOPERACE VENDORA (míra ochoty zvýšit možnosti systému) – osa Y popisuje možné akce ve vztahu k vendorovi za účelem rozšířit možnosti SW/IS (tj. získat další prerekvizity), nutné ke zlepšení stávajícího stavu. Je rozděleno do kategorií:

- Úroveň dat – tj. ochota vendora poskytnout zadavateli popisy dat a součinnost při migraci dat.
- Úroveň integrací (API atd.) – tj. ochota vendora poskytnout zadavateli konektory či API.
- Úroveň udělení práva měnit (vč. zdrojového kódu) – tj. ochota vendora poskytnout zadavateli komentované zdrojové kódy a práva měnit systém.

Zvyšující se úroveň ochoty a technických možností SW/IS implicitně předpokládá, že jsou v ní zahrnuty i nižší kategorie, tj. pokud může SW/IS mít API či konektory, je tím z podstaty věci umožněna i migrace dat, stejně tak pokud bude zadavatel disponovat komentovanými zdrojovými kódy a právy měnit systém, je schopen si ve vlastní režii (bez vendora) k SW/IS vytvořit API či konektory.

Toto grafické schéma dále obsahuje kategorii „nula“, která předpokládá nulové možnosti rozvoje systému, či nulovou ochotu vendora.

Schéma možností úniku VLI v závislosti na osách X a Y pak dále obsahuje tři typy entit, tvarově odlišených

Cílová akce – rozumí se jí zajišťování SW/IS s umožněním otevřené soutěže, tedy vlastní VZ, v rámci které zadavatel v otevřené soutěži rozvíjí stávající SW/IS vendora, nebo v otevřené soutěži pořizuje nový SW/IS, nebo v otevřené soutěži pořizuje další podporu stávajícího SW/IS. Cílová akce je úměrná možnostem rozvoje SW/IS, kterými tento SW/IS aktuálně disponuje, ať už z prvotního pořízení, anebo ze zvýšení těchto možností prerekvizitami, pořízenými dodatečně prostřednictvím mezikroku. Z těchto důvodů se cílové akce nacházejí na ose Y v oblasti „nulové kooperace vendora“, na rozdíl od obtížně udržitelných akcí, kde vendor ke kooperaci „není ochotný“, tak v tomto případě již kooperace vendora v cílové akci ani není potřeba, protože prerekvizita byla nabyta již dříve.

Prerekvizita – prerekvizitou (někdy též „prerekvizita cílové akce“) se rozumí technická vlastnost stávajícího SW/IS, díky které bude možné v cílové akci dosáhnout vyššího stupně možností rozvoje systému. Prerekvizita vyplývá z charakteru stávajícího SW/IS a je s ním natolik integrálně spjatá, že je schopen ji zadavateli poskytnout pouze vendor, pouze výjimečně i jiné subjekty (např. partnerská síť vendora). Prerekvizitou je právě např. smluvní ujednání k migraci dat, API či komentované zdrojové kódy.

Mezikrok – rozumí se jím určitý zadávací postup anebo využití smlouvy, využitě k získání prerekvizity. Realizací mezikroku neprovádíme konkrétní cílovou akci, ale dosáhneme kvalitativního posunu výchozího stavu stávajícího SW/IS, který je pak lépe připraven na potenciální cílovou akci. Mezikrok není nikde v ZZVZ definován. Konkrétní typy mezikroků jsou v seznamu opatření uvedeny pod písmeny (i), (ii) a (iii). Institut mezikroku bývá někdy v právní terminologii označován tzv. překlenovací smlouvou/překlenovacím řešením.

Obtížně udržitelná akce – jedná se o postup k řešení aktuálního problému, bez vyřešení podstaty (bez úniku z VLI) a bez prerekvizity. Obtížně udržitelnou akcí je v podstatě cílová akce, kdy je pořízen rozvoj SW/IS či jeho technická podpora, ale opět od vendora, ovšem zadávacím postupem, který není v rozporu se ZZVZ. Touto akcí dochází k prohlubování stávajícího VLI, přestože je takový postup legální. Z hlediska úniku z VLI se tedy o žádný skutečný „únik“ nejedná. Tyto akce by tedy nemusely být v této metodice vůbec uváděny, nicméně je uvádíme, jelikož se jedná o postupy opřené o soudní judikaturu, a zadavateli relativně hojně využívané. Je možné je aplikovat zejména jednorázově, kdy si je zadavatel vědom toho, že v blízkém i vzdáleném časovém horizontu nebude žádnou další obdobnou akci realizovat. Zadavatel bývá často k těmto typům akcí „tlačen“ právě díky „nulové ochotě“ vendora poskytnout prerekvizitu, či nulovým možnostem rozvoje SW/IS, ať už z technických důvodů, či z důvodů ekonomické nepřijatelnosti dodatečného nabytí prerekvizit.

Uvedené rozdělení entit je provedeno z důvodů, jelikož v rámci předcházení VLI a úniku z VLI je nutné rozlišit stav, ve kterém SW/IS je (a již zahrnuje některé prerekvizity), a je tím připraven pro realizaci budoucí VZ na rozvojovou potřebu (cílová akce), a současně způsob, jakým se SW/IS do tohoto stavu dostal (mezikrokem k získání prerekvizity, anebo již od prvotního pořízení SW/IS v rámci předcházení VLI). Jak cílová akce, tak mezikrok pak z pohledu ZZVZ představují samostatný zadávací postup, nebo změnu závazku ze smlouvy.

Pro dostatečné rozlišení je pak grafické schéma rozeškálováno jednotlivými kategoriemi možností systému a ochoty vendora. Škálování os X a Y vychází z všeobecně platného předpokladu, kdy SW/IS je možné vzájemně propojovat, integrovat a měnit na úrovni

1. zacházení s daty,
2. předávání dat,
3. API,
4. zdrojových kódů,

přičemž škála možností narůstá od zacházení s daty (nejvíce omezené možnosti) až po možnost zasahovat do zdrojového kódu (nejširší škála možností). Tyto předpoklady jsou dány specifiky trhu v oblasti ICT. Více viz kapitola „Technické nástroje pro únik z VLI“.

V rozdělení na cílové akce, mezikroky k získání prerekvizit a obtížně udržitelné akce pak grafické schéma obsahuje kategorie opatření:

Cílové akce

- A **Zelená louka** – soutěžíme nový SW/IS „na zelené louce“.
- B **Nouzové propojení** – soutěžíme rozvojové funkce na zelené louce bez kooperace.
- C **Kvalitní propojení** – soutěžíme nový modul a mám kvalitní propojení (dokumentace API atd.)
- D **Vlastnictví systému** – soutěžíme – upravujeme „vlastní“ SW/IS (máme zdrojové kódy, popisy atd.).

Mezikroky k získání prerekvizit

- (i) **data** – zajištění popisu struktury dat, součinnosti při migraci,
- (ii) **propojení** – zhotovení konektorů nutných pro rozvoj (data, API atd.),
- (iii) **zdrojový kód** – zajištění komentovaných zdrojových kódů, popisu systému a práv měnit SW/IS.

Obtížně udržitelné akce

- X **Soutěž na narušeném trhu** (vendor poddodavatelem, partnerská síť atd.).
- Y **Záchraná řešení** (dodatky, vyhrazené změny atd.).
- Z **JŘBU** – bez řešení stavu VLI.

K jednotlivým kategoriím opatření

A – soutěž na stávající platformě sice možná není, nicméně stávající SW/IS je možné „odstranit“ a nahradit jej novým SW/IS v rámci soutěžního prostředí. Z původního SW/IS jsou pak pouze zmigrována data. Předmětem soutěže je nový cílový stav. VZ na nový SW/IS se pak může zúčastnit i vendor se svým řešením, které však musí přizpůsobit podmínkám nově vymezeným zadavatelem. Na stav VLI je nutné vždy nahlížet prizmatem, že žádný SW/IS není využíván „navždy“ a dříve nebo později je nahrazen jiným SW/IS, existence VLI nikdy není „absolutní“.

B – zahrnuje specifické situace, kdy je možné poskytnout cílovou akci defacto nezávisle na vůli vendora, pokud to technický stav SW/IS umožňuje. Všeobecně je na trhu vždy možné dosáhnout vyšší míry hospodářské soutěže zajištěním migrace dat, pomocí API, konektorů či prostřednictvím zdrojových kódů (viz A, C a D). To však nevylučuje existenci specifických situací, kdy propojení se SW/IS vendora je možné i jiným způsobem, tj. zcela nezávisle na fungování SW/IS vendora. Může se jednat řadu situací, které jsou blíže specifikovány v kapitole „Technické nástroje pro únik z VLI – Jiné možnosti, jak propojit nové řešení se SW/IS vendora“.

C – jde o rozvoj SW/IS, který disponuje API a/nebo datovými konektory, a nový modul/funkcionalitu je tedy možné propojit přes toto API/konektory. Původní SW/IS vendora zůstává, jeho úpravy a zásahy do něj zůstávají v režii vendora. Nový modul či funkcionalita propojená přes API/konektor pak je ve vlastnictví nového dodavatele, který jej upravuje taktéž ve vlastní režii. Tvoří se tedy soustava konglomerovaných řešení více dodavatelů.

D – jde o rozvoj SW/IS, který disponuje zdokumentovanými zdrojovými kódy a právy měnit tento SW/IS. Za takového stavu je zadavatel schopen rozvíjet SW/IS defacto jakýmkoli způsobem a s jakýmkoli dodavatelem. Rozvoj SW/IS může zadavatel provádět v otevřené soutěži formou poptávky rozvojových a programátorských služeb, ale i ve vlastní režii s využitím vlastních programátorů. Tímto způsobem může zadavatel docílit i otevřené hospodářské soutěže na novou technickou podporu SW/IS, která bývá v jiných případech omezena na poskytování vendorem SW/IS. Se zdrojovými kódy si totiž zadavatel může upravit i výchozí nastavení SW/IS ve vztahu k budoucím upgradům, maintenance atd.

(i) zahrnuje mezikroky k získání prerekvizit ve vztahu k dosažení cílové akce v kategorii opatření A.

(ii) zahrnuje mezikroky k získání prerekvizit ve vztahu k dosažení cílové akce v kategorii opatření C.

(iii) zahrnuje mezikroky k získání prerekvizit ve vztahu k dosažení cílové akce v kategorii opatření D.

X – využívá stavu trhu a předmětu plnění VZ, kdy cílové plnění může dodat pouze vendor, ale hospodářské soutěže je defacto možné dosáhnout jinými způsoby – buďto využitím partnerské sítě vendorových dodavatelů, anebo zařazením plnění vázaného na vendora do širšího předmětu plnění VZ (za předpokladu, že se nejedná o diskriminační sloučení), čímž se defacto plnění vendora stane pouze obligátní poddodávkou, hospodářská soutěž na celek předmětu VZ je ale možná¹. Tyto případy se mohou i překrývat.

Y – jedná se o kategorii opatření s defacto stejnými podmínkami jako JŘBU v kategorii Z. Rozdíl spočívá ve skutečnosti, že hodnota cílového plnění nepřesahuje hranici podlimitní VZ, tj. lze pořídit v režimu VZMR, anebo je možné využít stávající smlouvy či změny závazku ze smlouvy.

Z – postup s použitím VLI JŘBU, kdy podmínky umožňují použité legislativní výjimky, a to i přes stav exkluzivity, způsobený zadavatelem. Hospodářská soutěž možná není, a stávající SW/IS není možné rozvinout cílovými akcemi B, C či D, ani “odstranit” a nahradit jej novými cílovými akcemi A, resp. možné to je, ale takové řešení je technicky (např. z důvodu provázanosti s ostatními SW/IS zadavatele, kdy náhrada jednoho SW/IS by vyvolala tzv. “dominový efekt”) a ekonomicky zcela nepřijatelné. Tento stav zadavatele historicky vedl (a v některých případech dále vede) k úvahám o využití VLI JŘBU dle § 63 odst. 3 písm. b) a/nebo c) ZZVZ. V souladu s ustálenou rozhodovací praxí a soudní judikaturou jsou podmínky využití JŘBU vykládány restriktivně. Aktuální stav judikatury v oblasti JŘBU je nastíněn v kapitole „Limity využití VLI JŘBU z pohledu aktuální výkladové praxe a soudní judikatury“.

Cílové akce A, B, C a D tedy zpravidla vždy počítají s tím, že zadavatelův stávající SW/IS již disponuje určitými prerekvizitami, díky kterým bude možné realizovat další rozvoj či podporu stávajícího SW/IS prostřednictvím otevřené hospodářské soutěže (kategorie opatření C, D), anebo alespoň v otevřené hospodářské soutěži pořídit zcela nový SW/IS, který SW/IS vendora nahradí (kategorie opatření A), jakkoli bude nutné v takových ZD uvést nezbytné informace k těmto prerekvizitám.

Oproti tomu mezikroky k získání prerekvizit (i), (ii) a (iii) představují určitou „nápravu“ výchozího stavu SW/IS, s cílem zlepšit potenciál hospodářské soutěže propojené cílové akce, pokud je k tomu vendor ochotný. Je tedy nutné brát na vědomí, že je to zpravidla vždy (s výjimkou kategorie opatření B) právě vendor, který svojí ochotou poskytnout zadavateli novou prerekvizitu otevírá potenciál hospodářské soutěže na cílovou akci, ale současně ve spojení s prerekvizitou tato situace stále vyvolává nutnost, aby vendor byl do hospodářské soutěže významně zapojen, a to alespoň do poskytnutí prerekvizity. Právě okamžikem poskytnutí nové prerekvizity vendor v celé situaci „ztrácí“ svoji „jistotu“ ve vztahu k hospodářské soutěži na budoucí rozvoj či podporu stávajícího SW/IS, či ji alespoň snižuje. Přirozeně je tedy nutné počítat s tím, že vendor nemusí být ochoten k takové „ztrátě“ být vůbec součinný, anebo bude alespoň očekávat určitou ekonomickou kompenzaci v podobě platby za získání prerekvizity. Proces mezikroku k získání prerekvizity je tedy z pohledu ZZVZ dalším zadávacím postupem či postupem využití stávající smlouvy.

Obtížně udržitelné akce X, Y a Z pak představují určité „doplňující“ kategorie opatření, kdy zadavatel může pořídit vlastní cílovou akci přímo od vendora, za předpokladu souladu takového postupu se ZZVZ, ať už vyplývá přímo ze ZZVZ, anebo na základě judikaturou připuštěných výjimek.

---

¹ Viz např. VZ “Rozvoj eGovernmentu v ORP Pelhřimov” – rozhodnutí ÚOHS S236/2013/VZ-18765/2018/511/ŠNO a předcházející soudní judikatura.

U jednotlivých kategorií opatření je rovněž možné z jejich vlastní podstaty odvodit jejich příslušnost k tomu, zda jsou součástí úniku (exit strategie) s novým systémem (kategorie opatření A, B², spolu s mezikrokem i), anebo úniku (exit strategie) s novým partnerem (kategorie opatření C, D, spolu s mezikroky ii, iii),

Kategorie opatření, vymezené cílovými akcemi, prerekvizitami či obtížně udržitelnými akcemi jsou členěny na jednotlivá opatření pro únik z VLI. U těchto opatření poté ještě rozlišujeme další úroveň klasifikace, a to prostřednictvím **katalogu nástrojů**. Konkrétní akce a prerekvizity se totiž mohou dále lišit v závislosti na tom, v jakém stavu je SW/IS již od jeho prvotního pořízení, jak je realizovaná cílová akce a pořízení prerekvizity vůči sobě vzájemně postaveno chronologicky a konečně, jakým konkrétním zadávacím postupem či využitím stávající smlouvy je akce či prerekvizita nakoupena. Sled všech

těchto možností ve vzájemných kombinatorických variacích pak tvoří výčet všech možných opatření, které je možné v rámci úniku z VLI aplikovat.

Katalog nástrojů tedy definuje konkrétní opatření prostřednictvím

- a) konkrétního typu akce (tzv. věcný nástroj),
- b) konkrétní prerekvizity,
- c) způsobu poskytnutí prerekvizity,
- d) času použití,
- e) právního nástroje pro zajištění.

Jak začít s použitím Krokáře

Prvotním krokem, který musí zadavatel učinit, je vyhodnotit, do jaké kategorie opatření pro únik z VLI by spadala jeho konkrétní výchozí situace. Toto je nutné vyhodnotit na základě analýzy stávajících smluv a dodatků k SW/IS, analýzy stávajícího technického řešení SW/IS, jednání s vendorem, průzkumu trhu a předběžných tržních konzultací (PTK). Jakmile zadavatel toto vyhodnocení provede, pak je schopen stanovit, jaké jsou reálné technické možnosti rozvoje stávajícího SW/IS, a jaká je ochota vendora být k těmto možnostem součinný (určení polohy dle os X a Y grafického schématu).

Na základě toho je zadavatel schopen posoudit, zda je již schopen přímo provést konkrétní cílovou akci, anebo zlepšit stávající stav realizací mezikroku, případně si může dovolit realizovat obtížně udržitelnou akci. Ve všech případech si ze seznamu opatření vybere vhodné opatření k realizaci, a to na základě volby vhodné kombinace parametrů dle katalogu nástrojů.

Vhodné otázky průzkumu trhu a PTK pro potřeby určení míry ochoty vendora a technických možností SW/IS jsou uvedeny v kapitole „Realizace předběžných tržních konzultací (PTK)“.

KATALOG NÁSTROJŮ

Věcné nástroje

Věcným nástrojem je konkrétní plnění, které je předmětem VZ. Může jím být jak cílová akce, tak prerekvizita, a i obtížně udržitelná akce

Cílové akce a obtížně udržitelné akce

- 1) **Přímé pořízení nového SW/IS** – tj. krok v rámci úniku z VLI s novým systémem, pořízení nového SW/IS bez vendora v rámci cílové akce.
- 2) **Přímé pořízení konkrétní funkcionality či modulu** – není pořízen zcela nový S/IS, ale tento je rozšířen, buďto bez vendora u cílové akce (tj. vendor se již nepodílí na nové VZ nebo je pouze zmíněn v ZD jako poskytovatel prerekvizity) anebo od vendora u obtížně udržitelné akce.

² Kategorie opatření B tvoří určitý „přechod“ mezi exit strategiemi s novým systémem a s novým partnerem, jelikož je defacto pořízen nový SW/IS zcela nezávisle na vendorovi, ale oba SW/IS následně existují paralelně.

- 3) **Přímé pořízení konkrétní funkcionality či modulu – vendor obligátním poddodavatelem** – u obtížně udržitelné akce, soutěž probíhá mezi dodavateli, kteří mají sjednanu shodnou poddodávku od vendora.
- 4) **Přímé pořízení konkrétní funkcionality či modulu z partnerské sítě vendora** – u obtížně udržitelné akce, soutěž probíhá mezi dodavateli v rámci konkrétního obchodního názvu s odkazem na odůvodnění předmětem VZ (§ 89 odst. 5 ZZVZ)
- 5) **Přímé pořízení konkrétní funkcionality či modulu – obligátní poddávka z partnerské sítě vendora** – u obtížně udržitelné akce, kombinace předchozího bodu 3) a 4), soutěž probíhá mezi poddodavateli v rámci konkrétního obchodního názvu s odkazem na odůvodnění předmětem VZ (§ 89 odst. 5 ZZVZ).

Prerekvizita

- 6) **Migrace dat, poskytnutí popisu a struktury dat** – umožňující následně převod dat do jiného SW/IS.
- 7) **Zpřístupnění API/konektoru** – SW/IS vendora má API či konektor, a vendor zadavateli poskytne licenci k jeho používání za účelem propojení dvou řešení na úrovni modulu či funkcionality
- 8) **Vytvoření API/konektoru (nákup vývojových prací)** – defacto stejné plnění jako bod 7), nicméně poskytnutá ad hoc formou služby a vytvořená na míru konkrétní potřebě, tj. API/konektor jsou teprve na objednávku vyvinuty.
- 9) **Pořízení dokumentace zdrojového kódu, práva upravit zdrojový kód** – za účelem převzetí vlastnictví SW/IS a absolutní kontroly nad ním.
- 10) **Vytvoření propojení s integrační platformou** – specifický případ, kdy je obsah mezikroku realizován formou samostatného a vysoce specifického SW/IS, kterým je integrační platforma (IP), kdy toto řešení v sobě obsahuje řadu řešení typu API/konektory apriori. Vlastní soutěž na IP pak v sobě může zahrnovat řadu poskytnutých prerekvizit, zejm. API či konektory k řadě stávajících SW/IS zadavatele.
- 11) **Rozvoj SW/IS způsobem s jednoduchou, rutinní integrací** – otevřený výčet specifických možností, kdy je možné poskytnout cílovou akci defacto nezávisle na vůli vendora, pokud to technický stav SW/IS umožňuje.

Způsob poskytnutí prerekvizity

Prerekvizitou může SW/IS disponovat již od prvotního pořízení, pokud zadavatel řádně dbal na předcházení VLI, ale taktéž může touto prerekvizitou disponovat obecně, anebo může být získána dodatečně prostřednictvím mezikroku. Z těchto důvodů rozlišujeme prerekvizity:

- 1) **Poskytnuté od počátku** – tj. prerekvizity, které se staly součástí SW/IS již při prvotním pořízení tohoto SW/IS, zadavatel je požadoval v zadávacích podmínkách. Jedná se o úspěšnou strategii předcházení VLI.
- 2) **Zveřejněné vendorem** – někteří dodavatelé poskytují na trhu SW/IS, jejichž popis API je zveřejněno na specifickém webu, ať už se jedná o web vendora či jeho partnerů, anebo se jedná o web specifického produktu zadavatele, na které se napojují další SW/IS (např. řešení typu eMeDocs³, ePACS⁴, ReDiMed⁵).
- 3) **Veřejně známé** – může se jednat o SW/IS, jehož API není nikde zveřejněno, ale jedná se o SW/IS natolik veřejně známý, že žádnému dodavateli nečiní problém se na něj napojit. Může se jednat např. o systémy světově známých výrobců, např. Microsoft apod. Dále se může jednat o systémy, jejichž zdrojové kódy jsou založeny na určitém typu open source řešení, které je všeobecně veřejně dostupné, zejména s ohledem na typ použité licence (např. GNU GPL). Může se rovněž jednat o veřejně známé metody napojení se na určitý SW/IS jednoduchým způsobem (např. Active Directory, MS SQL Reporting Services apod.).
- 4) **Poskytnuté mezikrokem** – jedná se o postupy dle této metodiky, kdy prerekvizita je pořízena samostatným postupem, za účelem přípravy na plánovanou cílovou akci.

³ <https://www.emedocs.cz/>

⁴ <http://www.epacs.cz/epacs/faces/pages/index.xhtml>

⁵ <https://dspace.cvut.cz/handle/10467/67582>

Čas použití

Pokud je prekvizita pořízena až v rámci mezikroku, dochází defacto k realizaci dvou samostatných zadávacích postupů či využití smlouvy – cílové akce a mezikroku. Tyto postupy mohou vůči sobě být v různém chronologickém postavení, z nichž každé je do značné míry specifické a vyžaduje odlišný přístup zadavatele. Rozlišujeme tedy chronologii:

- **Ex ante** – v čase je zadavatelem nejprve realizován mezikrok na pořízení prekvizity, a teprve poté samotná cílová akce. V ZD na poptávku cílové akce by tedy mělo být uvedeno, že SW/IS již disponuje potřebnými prekvizitami, a uveden jejich popis. Výhodou tohoto postupu je defacto “komfortní” výchozí stav pro zadání cílové akce, srovnatelný se stavem, kdy by zadavatel již v době prvotního pořízení SW/IS využil nástroje pro předcházení VLI. Nevýhodou tohoto postupu může být situace, kdy zadavatel pořídí v mezikroku prekvizity preventivně v “širším rozsahu” (např. kompletní API celého SW/IS), než je skutečně potřebný pro otevření potenciálu hospodářské soutěže. Realizace mezikroku formou ex-ante tedy klade nároky na dobré projektové plánování skutečné potřeby.
- **Ex-post** – v čase je zadavatelem nejprve poptávána cílová akce, je vybrán dodavatel a uzavřena smlouva, a obsah mezikroku k pořízení prekvizity je následně pořízen zadavatelem od vendora paralelně v období plnění smlouvy na cílovou akci. Klíčovým předpokladem realizace mezikroku k pořízení prekvizity formou ex-post je jasné uvedení této informace v zadávacích podmínkách cílové akce, tj. instrukce pro účastníky zadávacího řízení, že plnění k pořízení prekvizity, tj. plnění od vendora, nemají poptávat ani kalkulovat do své nabídky, protože toto bude zajištěno zadavatelem od vendora separátně. Výhodou tohoto postupu, v porovnání s chronologií ex-ante, je pořizování prekvizity od vendora tzv. na míru, přímo dle požadavků a potřeb vybraného dodavatele cílové akce. Nevýhodou může být nutnost zadavatelem vedené věcné a časové koordinace mezi plněním vybraného dodavatele cílové akce a plněním mezikroku k pořízení prekvizity, objednaným u vendora zadavatelem paralelně s plněním smlouvy na cílovou akci.
- **Interim** – mezikrok k pořízení prekvizity je realizován jako integrální součást VZ na cílovou akci, tj. zadávací podmínky této VZ vyžadují obsah mezikroku jako obligátní poddodávku předmětu plnění cílové akce. Výhodou tohoto postupu je časová integrace pořízení prekvizity (mezikrok se omezuje na subcelek cílové akce) a cílové akce, a tedy celkové zkrácení časového harmonogramu komplexního projektu. Výhodou z pohledu zadavatele je rovněž přesun koordinace postupů mezi vybraným dodavatelem cílové akce a vendorem, poskytujícím prekvizitu, na koordinaci sjednávanou a řízenou těmito dvěma subjekty mezi sebou. Nevýhodou je naopak vysoká odborná a administrativní náročnost stanovení zadávacích podmínek z hlediska popisu obsahu mezikroku na pořízení prekvizity v předmětu VZ v ZD a podmínek jeho pořízení jako obligátní poddodávky cílové akce. Při realizaci mezikroku na pořízení prekvizity interim formou je rovněž nutné zohlednit v ZŘ na cílovou akci vyšší pracnost při zpracování nabídek, a tedy zpravidla nutnost stanovit delší lhůtu pro podání nabídek než minimální možnou. Bližší aspekty tohoto postupu jsou dále uvedeny v kapitole „Právní vymezení obligátní poddodávky“.

Právní nástroje pro zajištění

Konečně pak veškeré konkrétní právní postupy, ať už na pořízení cílové akce, obtížně udržitelné akce či mezikroku k pořízení prekvizity mohou být značně variabilní a mohou zahrnovat následující zadávací postupy, změny závazků ze smlouvy, anebo plnění, realizovaná dle původní smlouvy na stávající SW/IS. Právním postupem tedy může být:

- **Využití stávající smlouvy**, tj. např. objednávka prekvizity či přímo funkcionality či modulu od vendora.
- **Dodatek ke stávající smlouvě** s vendorem, tj. využití § 100/§ 222 ZZVZ za účelem dodatečného pořízení prekvizity či přímo funkcionality či modulu od vendora.
- **VZMR** – samostatná anebo s využitím ustanovení § 18 odst. 3 ZZVZ. Předmětem této VZMR je pořízení prekvizity či přímo funkcionality či modulu od vendora, popř. pořízení integrační platformy.
- **Dočasné JŘBU** – tj. JŘBU dle § 63 odst. 3 písm. b)/c) ZZVZ, jehož předmětem je pořízení prekvizity od vendora.

- **Otevřená soutěž** – tj. veškeré typy ZŘ dle ZZVZ, s výjimkou JŘBU, realizovatelná v případě, kdy prerekvizitu či přímo funkcionalitu či modul od vendora je schopno dodat více dodavatelů na trhu (např. partnerská síť vendora). V tom případě jde o pořízení plnění konkrétního výrobce, které je odůvodněné předmětem VZ, s odkazem na § 89 odst. 5 ZZVZ. V otevřené soutěži je dále možné pořídit i SW/IS integrační platformy, anebo realizovat mezikrok k pořízení prerekvizity v interim chronologii.
- **VLI JŘBU** – tj. JŘBU dle § 63 odst. 3 písm. b)/c) ZZVZ, jehož předmětem je pořízení funkcionality či modulu od vendora, bez řešení úniku z VLI, na základě judikované výjimky.

Variantní řešení

Výčet opatření v příloze zahrnuje i možnost, koncipovat zadávací podmínky takovým způsobem, kdy je umožněno předložení variant, tj. buďto – anebo. Nejčastější variantou, mezi zadavateli poměrně rozšířenou⁶, je možnost – rozšíření vendorem (tj.

22-Z) anebo dodávka nového systému s migrací dat (1-A, 2-A, 3-A nebo 4-A). Prakticky je však možné umožnit mnoho různých variant řešení, opřených o jednotlivé možnosti Krokáře.

Při stanovování variantních řešení je nutné brát v potaz několik specifických předpokladů použití:

- Náhrada SW/IS (tj. varianta 1-A, 2-A, 3-A nebo 4-A) nebude mít nepřiměřený dopad do přetrhání vazeb na jiné systémy („dominový efekt“).
- Náhrada SW/IS (tj. varianta 1-A, 2-A, 3-A nebo 4-A) je ekonomicky přijatelná.
- Pokud je nový SW/IS ((tj. varianta 1-A, 2-A, 3-A nebo 4-A) ekonomicky srovnatelné řešení, a zadavatel hodnotí pouze nejnížší nabídkovou cenu, existuje riziko, kdy může jít o vytvoření nového VLI (nový systém je velmi pravděpodobně pořízen opět bez prerekvizit, resp. bez doporučených postupů pro předcházení VLI).

---

⁶ Viz např. VZ „IS eGovernment Luhačovice“, oznámení o výsledku uveřejněno ve Věstníku veřejných zakázek pod ev. č. zakázky Z2017-018990.